

Govor izaslanika predsjednika Vlade RH i ministra hrvatskih branitelja Tome Medveda na obilježavanju Međunarodnog dana nestalih osoba, 30. kolovoza 2018. u Karlovcu

Poštovani članovi obitelji nestalih i nasilno odvedenih osoba tijekom Domovinskoga rata, poštovana Predsjednice Republike Hrvatske, izaslanice potpredsjednika Vlade i ministra obrane i načelnika Glavnog stožera Oružanih snaga, cijenjena predsjednice Saveza, predstavnici mjerodavnih državnih tijela uključenih u proces traženja nestalih osoba, predstavnici jedinica područne i lokalne samouprave, međunarodnih i humanitarnih organizacija, poštovani predstavnici koordinacija i udruga iz Domovinskoga rata, dame i gospodo, pozdravljam Vas kao izaslanik predsjednika Vlade Andreja Plenkovića i kao čelnik Ministarstva hrvatskih branitelja.

Jedna od najboljih i najdugotrajnijih posljedica Domovinskog rata jest neizvjesnost obitelji o sudbinama njihovih najbližih kojima se u ratnim okolnostima gubi svaki trag. Okupili smo se kako bismo priznali bol svim obiteljima koje, nakon brojnih ratnih trauma, s neiscrpnim strpljenjem očekuju saznati što se dogodilo njihovoj djeci, roditeljima, supružnicima braći, sestrama.

Od 1991. godine, u Republici Hrvatskoj je otkriveno 150 masovnih te više od 1.300 pojedinačnih grobnica u kojima su pronađeni i ekshumirani posmrtni ostaci 5.135 osoba, a završno identificirani te sahranjeni posmrtni ostaci 4.225 žrtava.

Od ožujka 2016. godine, Uprava za zatočene i nestale Ministarstva hrvatskih branitelja, kao središnje nadležno tijelo za rješavanje pitanja osoba nestalih u Domovinskom ratu, intenzivirala je sve aktivnosti usmjerene na njihov pronalazak - od provedbe opsežnih i sustavnih terenskih istraživanja, do unaprjeđenja metodologije rada, nabave najsuvremenije opreme, osnaživanja ljudskih resursa i otvaranja područnih ispostava. Unaprijedili smo suradnju s udrugama obitelji nestalih kako bi zajedničkim djelovanjem iznašli nove putove za unaprjeđenje procesa traženja.

Značajan iskorak je učinjen i u području bilateralne suradnje - zaključen je Protokol o suradnji između Vlade Republike Hrvatske i Vijeća ministara Bosne i Hercegovine u traženju nestalih osoba te Protokol o suradnji Povjerenstva Vlade Republike Hrvatske za zatočene i nestale i Komisije za nestale osobe Vlade Crne Gore. Želeći unaprijediti suradnju s Republikom Srbijom, koja je ključna za rješavanje sudbine nestalih i nasilno odvedenih hrvatskih branitelja i civila, predložili smo sklapanje novoga Sporazuma o suradnji, prilagođenog sadašnjem vremenskom i sadržajnom kontekstu.

U ovom razdoblju od dvije godine Uprava za zatočene i nestale Ministarstva hrvatskih branitelja, samostalno i od nadležnih tijela Republike Hrvatske prikupila je i objedinila saznanja o 128 mogućih neregistriranih mjestima masovnih i pojedinačnih grobnica na području 12 županija.

Provedeno je terensko istraživanje, uključujući probna iskapanja, na 100 mjesta na području osam županija za koja su prikupljena saznanja ukazivala kako se radi o mogućim mjestima masovnih, pojedinačnih i zajedničkih grobnica, pri čemu su pronađeni i ekshumirani posmrtni ostaci ukupno 85 osoba.

Organizirano je 15 završnih identifikacija posmrtnih ostataka na koje su pozvani članovi obitelji, čime su u protekle dvije godine završno identificirani posmrtni ostaci 108 osoba za koje je organizirana pogrebna skrb.

U 2018. godini provedena su 23 istraživanja i probna iskapanja te su ekshumirane četiri osobe, dok je u suradnji sa Zavodom za sudsku medicinu u ovoj godini identificirano 28 osoba.

Želeći osigurati višu zaštitu prava vas, njihovih obitelji, da saznate istinu o sudbini svojih nestalih članova, želeći pridonijeti očuvanju dostojanstva osoba nestalih u Domovinskom ratu i žrtava Domovinskog rata u cjelini te dodatno potvrditi predanost države u rješavanju ovoga pitanja, Ministarstvo hrvatskih branitelja priprema Zakon o osobama nestalim u Domovinskom ratu za kojeg vjerujemo da će biti donesen do kraja ove godine. Usprkos svim uložnim naporima, učinkovitoj međuresornoj suradnji, sustavnom i cjelovitom pristupu prema najvišim međunarodnim standardima, u ovom trenutku još uvijek tragamo za 1.508 nestalih osoba kao i za posmrtnim ostacima 414 poginulih osoba, što sveukupno čini 1.922 neraskvijetljene sudbine.

Pitanje nestalih nije ograničeno samo na pojedinca ili obitelji, nego i na njihovu zajednicu i društvo u cjelini. Obilježavanje Međunarodnog dana nestalih osoba u Republici Hrvatskoj svaki put iznova poziva na aktivno djelovanje svih nadležnih tijela u potrazi za nestalim osobama koja je protokom vremena sve teža. Poziva i sve one koji imaju saznanja, da pridonesu ovoj potrazi. Stoga i ovim putem apeliram na savjest svih koji imaju saznanja o nestalim osobama i prikrivenim grobnicama da ih podijele s Ministarstvom hrvatskih branitelja.

Današnji dan dodatno poziva na odgovornost svakoga od nas kako se ovakvi događaji više ne bi ponovili. Odgovornost u priznavanju patnji i prava onima koji tragaju za svojim najbližima. Odgovornost u pronalasku počinitelja što je preduvjet koji će pomoći obiteljima da krenu dalje. Republika Hrvatska ima pravnu i moralnu obvezu pomoći obiteljima u njihovom traganju.

Iako je rat odavno završio, za vas, obitelji koje tražite svoje najmilije, rat još uvijek traje. Duboko smo toga svjesni i nadamo se kako ćete zajedničkim naporima svih državnih tijela pronaći svoj mir. Kako ćete imati priliku položiti vijenac i zapaliti svijeću na grobove svojih najmilijih. Ta nada nas nadležne dodatno obvezuje da ustrajemo u traženju vaših nestalih članova obitelji.